

ЕНЕРГИЙНАТА БЕДНОСТ – РИСК ПРЕД ЕНЕРГИЙНАТА СИГУРНОСТ НА БЪЛГАРИЯ

Енергийната бедност е сред най-тревожните рискове пред енергийната сигурност на България. **Повече от 43% от населението заявяват, че в тяхното домакинство се е наложило да се лишават от нормално отопление и ползване на електроуреди след последното увеличение на цената на електроенергията с 10% през октомври 2014 година.** Тази мярка бе предприета като опит за стабилизиране на финансовото състояние на Националната електрическа компания, след период на изкуствено задържане на цените. Ефектът е особено силен при уязвимите групи от населението (домакини, безработни, пенсионери, учащи), като при някои от тях над 60% признават, че са се лишавали от нормално отопление и ползване на електрически уреди, за да могат да платят сметките си. За още почти една трета от населението (30%) се е наложило да пести, въпреки, че това не е довело до реални лишения.

N = 956 респондента

Резултатите са по-страхкащи от тези от 2011 година, когато близо 1/3 от населението е било принудено да забавя плащането на битовите си сметки като централно отопление, ток и вода. Заради високото използване на електроенергия за отопление и готвене в българските домакинства, ефектът от увеличаването на цените за бита е диспропорционално по-силен, отколкото във всички други страни-членки на ЕС.

N = 956 респондента

Сред населението съществуват ясни предпочитания към развитието на определени енергийни източници в страната, с очакването че това ще доведе до намаляване на цените на електроенергията. **На първо място хората поставят ядрената енергетика – посочена от 42.9%, а на второ място остават водноелектрическите централи, посочени от 22.5%.** Третото място се поделя между комбинираното производство на топлинна- и електроенергия и соларните технологии, но и в двата случая те са посочени от почти два пъти по-малко хора в сравнение с ВЕЦ и три пъти по-малко хора – в сравнение с АЕЦ.

Посочването на бъдещото развитие на АЕЦ и ВЕЦ от почти 2/3 от населението като средство за намаляване на цените на тока показва ясно два факта. От една страна, по-голямата част от населението си дава сметка за голямата тежест, които тези два типа централи имат в общия енергиен микс и съответно – за формирането на крайната цена на тока. От друга страна – посочването на ядрената енергетика на първо място като средство за намаляване на цените на тока в бъдеще доказва, че вероятно по-голямата част от населението не е наясно какъв ефект имат инвестициите в нови ядрени мощности върху крайната цена на електроенергията. Тъй като около 80% от разходите за производство на ядрена енергетика са свързани със строителството на мощностите и закупуването на реакторите, в първите 15-20 години на всеки ядрен проект, осъществен в условията на пазарна икономика, цената на електроенергията е сравнително по-висока от други конвенционални мощности. Убеждението, че атомната енергетика е най-евтината произлиза от факта, че АЕЦ Козлодуй към момента продава най-евтината електроенергия на пазара, тъй като капиталовите разходи за построяването на атомната електроцентрала не се включват при калкулиране на цената на произвежданото електричество, а тя се формира единствено от текущите разходи за поддържането на производството. При строеж на нова ядрена мощност, крайната цена ще се формира на основата както на капиталовите, така и на текущите разходи и съответно ще бъде по-висока от цената на произвежданата електроенергия от АЕЦ Козлодуй. Това обаче не означава, че цената няма да е под средната пазарна цена на електроенергия, като това зависи преди всичко от развитието на останалите енергийни източници както у нас, така и в чужбина, както и от ефективността на управление на бъдещите проекти и на сектор енергетика като цяло.

Изследването е представително за пълнолетното население на България на възраст над 16 години, ползващо интернет. Данните са събрани чрез онлайн количествено изследване сред 956 респонденти в периода 6 януари – 12 февруари 2015 г.